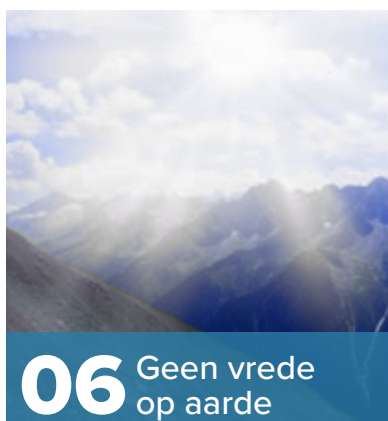

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Kerstfeest is Christusfeest

ds. M. Blok, Scherpenisse

Kerstfeest is Christusfeest. Wat betekent dit voor ons? Dat Hij, Die van God gegeven is, in het middelpunt moet staan. In het Oude Testament is onder andere door David al van Hem gesproken. We horen hem op zijn sterfbed spreken: 'Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods'.

► En zij baarde haar eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.

Lukas 2:7

Wij mogen het Kerstfeit ook in 2024 met elkaar overdenken. De vraag wordt aan het hart gelegd: Wie is Christus voor u? Is er een verwachten en uitzien naar de geboorte van Hem in uw hart? Van nature is er voor Hem geen plaats in het hart van een

Adamskind. Ons hart is zo vol van alles wat de wereld te bieden heeft. In Bethlehem bleven de deuren dicht. Er was geen plaats, zelfs niet in de herberg, voor Koning Jezus.

Wat mogen wij deze dagen stilstaan bij een zeer heugelijk heilsfeit. God gaf Zijn Zoon. Het geschenk van het Alvermogen is eeuwen geleden geboren in Bethlehems stal. We lezen in het bekende tekstvers: 'En zij baarde haar eerstgeboren Zoon'. Wat ligt hier een heilgeheim achter. God gaf Zijn Zoon opdat Hij Gods deugden zou herstellen en een geopende toegang zou verwerven, zodat zondaren zalig kunnen worden. In de volheid des tijds heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw. Alle dingen moesten medewerken opdat de Christus geboren zou worden.

Een gezegend Kerstfeest

Het bevel van de keizer Augustus deed Jozef met zijn ondertrouwde vrouw, die bevrucht was, uitgaan naar de velden van Efratha. Ook in 2024 werken alle dingen mee, opdat Christus geboren kan worden in harten van schuldige mensenkinderen. De Heere bouwt en onderhoudt Zijn Kerk nog op deze vervloekte aarde. Is Christus al in de beestenstal van uw hart geboren? Zo niet, dan bent u niet beter dan de mensen uit Bethlehem die de deuren voor Hem gesloten hielden. Dan weet u niet wat Kerstfeest vieren is. We wensen u dan ook, zoals veel gedaan wordt rond deze dagen, 'een gezegend Kerstfeest'. Wat houdt dit in? Dat u voor het eerst of opnieuw een blik mag slaan op Jezus, de Verlosser van het grootste kwaad en de Brenger van het hoogste goed.

Hij openbaart Zichzelf aan een volk dat uitzien gemaakt is naar Hem. Aan een volk waar in het hart en leven plaats voor Hem is gemaakt, omdat ze erachter zijn gebracht zichzelf niet te

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE SOEST

Na een aantal 'losse' weekdiensten te hebben belegd, ontstaat er in 1946 in Soest een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Zeist. Na één keer in het Hervormde wijkgebouw Eltheto bijeen te zijn

gekomen, worden de kerkdiensten voortaan in een kleuterschool aan de Rembrandtlaan gehouden. Vanaf 25 augustus 1946 komt men ook 's zondags bijeen. Op 3 april 1958 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Tien jaar later, op 18 december 1968, neemt ds. J. van Haaren een nieuw kerkgebouw (met 110 zitplaatsen) aan de Dalweg in gebruik. Hij spreekt daarbij over Psalm 27:4: 'Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel'. In 2000 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 180. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Rehoboth' en in 'De fontein des levens'. Het aantal belijdende leden bedraagt 87, het aantal doopleden 59.

kunnen verlossen uit het doodsgevaar waar ze door eigen schuld in terechtgekomen zijn. Jezus krijgt waarde in het hart van een volk dat in duisternis dwaalt en dat het niet licht kan maken. Hun dwaalziek hart kan de almachtige, rechtvaardige God niet dienen, eren en vrezen. Hun zondaarsbestaan maakt scheiding tussen God en hun ziel. Zij dwalen rond in de duisternis, op zoek naar het pad des vredes. In deze duisternis en schaduw des doodszien ze er naar uit dat het licht opgaat in het hart en dat hun voeten gericht worden op de weg des vredes.

Is er een verwachten en uitzien naar de geboorte van Hem in uw hart?

Geschonken geloof

Wat een gezegend Kerstfeest als Hij verschijnt. Als door het geschonken geloof licht mag vallen op Hem Die geboren is in Bethlehems stal. Er staat zo treffend dat Jezus in doeken gewonden in de kribbe ligt. Allemaal weten we wat een kribbe is, een voerbak voor de beesten. Zo laag wilde Hij nederdalen om zondaren zalig te maken.

Als u dit leest en denkt: het kan voor mij niet meer omdat ik een te groot zondaar ben, dan mogen wij u zeggen dat Hij geboren is in de kribbe. Een lagere plaats is er niet aan te wijzen. Dat u dan, bekommerde ziel, door de barensweeën heen, gebracht mag worden bij Hem Die gekomen is.

De herders gingen uit toen ze mochten horen dat Christus, de Heere, geboren is in de stad Davids. Bekommerde ziel, de boodschap klinkt vandaag nog tijdens het Kerstfeest, dat Hij is geboren en ligt in de kribbe.

Pad des vredes

Kerstfeest wordt ook wel lichtfeest genoemd. Wat is het nodig en gelukkig als er in het leven van Gods volk meer en meer licht mag vallen op Hem Die van God gegeven is. In ons tekstvers staat dat Hij lag, in doeken gewonden. Aan het einde van Christus rondwandeling op aarde lezen we nog een groot heilgeheim. Wie denkt niet aan de opstanding van de Heere Jezus uit het graf. We lezen in de opstandingsgeschiedenis dat Hij de doeken heeft afgelegd, in het graf. Na de opstanding van Christus zag Petrus de doeken liggen op een andere plaats. De zweetdoek die op Zijn hoofd geweest was, lag aan de andere kant in het lege graf. Ook hier liggen diepe lessen in voor het volk dat in Christus hun hoogste geluk hebben mogen aanschouwen. Wat is het nodig en gelukkig als door het geschonken geloof meer en meer licht mag vallen op de grote Profeet, Priester en Koning. Wie Hij is en wat Hij voor mij heeft willen doen.

Het waarachtige Licht schijnt nog in deze boze wereld. We mogen stilstaan bij de geboorte van een volkomen Zaligmaker voor een volkomen zondaar. Wie is Hij, Die van God gegeven is, voor u? Mag u door genade achter Hem, Die leeft en regeert in eeuwigheid, aan wandelen op het pad des vredes? Zo niet, haast u dan en spoed u om des levens wil. U kunt buiten Christus God niet ontmoeten. U kunt zonder Hem niet welgetroost leven en zalig sterven.

We wensen u een gezegend Kerstfeest. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

V

VERWACHTEN

2. De belofte die gedaan wordt

Nu iets over de belofte die hun wordt gedaan: 'Maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden'.

Wat de letter van de tekst betreft, zou het niet moeilijk zijn te zeggen hoe de oude vertalers -in navolging van Luther- het vertaald hebben, hoe Engelse vertalers dat hebben gedaan, en hoe het in de Septuaginta (de Griekse vertaling van het Oude Testament) is gebeurd. Maar ik vind dat overbodig werk, omdat onze Statenvertaling daardoor niet opgehelderd kan worden. Ik had het plan ook nog wat te zeggen over de arenden vanuit het werk van de geleerde heer Bochart* en andere schrijvers, maar ik meen dat dit niet nodig is. De bijzonder nuttige *Mengelstoffen* van de eerwaarde en zalige heer ds. Hellenbroek zijn immers in uw bezit. Hij heeft dat heel kundig uiteengezet.

Vernieuwing van krachten

Wat de zaak zelf betreft, moeten we op verschillende dingen letten. Er wordt in de eerste plaats een vernieuwing van krachten beloofd: 'Zij zullen de kracht vernieuwen'. Enkele zaken stellen we aan de orde. Als eerste is dat de vraag waarin deze vernieuwing bestaat.

a. In het algemeen gaat het hier om het nieuwe vermogen dat de gelovigen in de praktijk van een Godzalig leven zullen ondervinden om voor de Heere te leven, voor Zijn aangezicht te wandelen en te triomferen over al hun vijanden. Als de krachten vernieuwd worden, worden geloof, hoop en liefde opnieuw

- opgewekt, verlevendigd en versterkt. De zwakken worden als David: de slappe handen breken een stalen boog, en de lamme kan over een muur springen en door een bende heen dringen (zie 2 Sam. 22:30; Ps. 18:30).
- b. In *bijzondere zin* geeft deze vernieuwing van krachten aan dat de gelovige die dit verwachten kent, moed begint te scheppen. Als hij moedeloos is, laat hij de harp aan de wilgen hangen (zie Ps. 137:2), maar als God begint met het vernieuwen van de krachten, dan is het eerste wat hij merkt dat de Heere op een verborgen wijze moed geeft. De gelovige begint op het fundament te bouwen van Gods deugden, de beloften van de Heere, het volbrachte werk van de Middelaar en hun vroegere beloften en geestelijke ervaringen. Daarom begint hij te zeggen: Misschien zal God mij horen en uithelpen. Hoewel dit alles in het begin nog niet bijzonder veel lijkt in te houden, wordt toch de weg tot méér gebaad. Dat beurt de ziel van zo'n arm maar verwachtend mens op en doet hem volhouden. Het is net als bij een soldaat die op een gevaarlijke post staat, en nieuwe moed krijgt als hij eraan denkt dat zijn kapitein betrouwbaar is, met hem meeleeft en er een eer in stelt liever zijn ondergeschikten te hulp te komen dan hen door de vijand te laten overrompelen.
- c. Deze vernieuwing van krachten bestaat ook daarin dat de genadeweldaden, die als het ware onder de aarde bedolven en begraven waren, weer levend beginnen te worden en tevoorschijn komen. Het is net als bij een boom die in de winter dood lijkt te zijn, zonder vruchten, bladeren of bloesem, maar die zo langzamerhand weer tekenen van leven begint te vertonen.

* Samuel Bochart (1599-1667) was een Franse protestantse theoloog. Hij werd met name bekend door zijn in het Latijn geschreven werk over dieren in de Bijbel (1663).

► wordt vervolgd

1. De weg naar Bethlehem
2. **De geboorte in Bethlehem**
3. De aanbidding na Bethlehem

De geboorte in Bethlehem

ds. J. van Rijswijk, Oud-Beijerland

En gij, Bethlehem Efratha

Micha 5:1

En gij Bethlehem, gij land van Juda

Mattheüs 2:6

Het Kerstevangelie openbaart de tragiek van de mens die zich verheft, en de triomf van God, Die Zich vernedert. We lezen: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond... (Joh. 1:14).

De evangelist Mattheüs geeft met een hart vol blijdschap getuigenis: 'Toen nu Jezus geboren was te Bethlehem...'. Zo begint Matthéüs 2. In deze woorden ontsluit zich het geheim van het welbehagen van God. 'Te Bethlehem', dat is het Kerstevangelie in een notendop. Misschien denken we dat het een even groot wonder zou zijn geweest als de Heere Jezus in Jeruzalem was geboren. Zeker, de geboorte zelf is al een wonder, afgezien van de plaats. Ook te Jeruzalem zou het een wonder zijn geweest, maar God had Bethlehem uitverkoren, naar Zijn welbehagen.

Met Kerstfeest mag van dit nietige plaatsje worden gezongen dat de Heere het bemint, meer dan alle Jakobssteden. Dit nietige Bethlehem is begenadigd onder de steden, dorpen en vlekken van het Joodse land.

U vraagt misschien: Wat is dan het bijzondere van Bethlehem? Wel, het bijzondere is juist dat het niets bijzonders is. Bethlehem telt niet mee. Toen ten tijde van Jozua het land verdeeld werd, was Bethlehem

te klein voor duizend weerbare mannen. Die konden daar niet eens wonen onder leiding van een stam of familiehoofd.

Een andere verklaring zegt dat Bethlehem onder de plaatsen met ongeveer duizend inwoners, nog aan de kleine kant was. Micha stelt de vraag: 'En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda?' Het is eigenlijk geen vraag, meer een uitroep in de vragende vorm gesteld. Het is zo! God vervult Zijn beloften.

Gering en onedel

In Bethlehem is Christus geboren, in een stal, in een voederbak. We zouden zeggen: de plaats waar Christus is geboren, is zo ontzettend gering! Maar wat schittert juist deze plaats. Het is zo waar dat Paulus schrijft in 1 Korinthe 1:28 wat hij zelf ervaren had, geleerd door de Heilige Geest: dat God juist het nietige, geringe, onedele en verachte verkiest. Gods welbehagen rust op hetgeen niets is. Waartoe is dat toch? Wel, om het sterke te beschamen.

Een waarschuwing voor ons allen, met onze trots en hoogmoed van nature. Bethlehem is verkoren! God gaat Rome voorbij, de hoofdstad van dat geweldige Romeinse rijk. Hij gaat ook Jeruzalem voorbij. Het godsdienstige, rechtzinnige en wettische Jeruzalem heeft niet de voorrang die het zichzelf geeft. Wat een wonder als God ons vernedert en ons brengt in het dal van ootmoed. Om dan te mogen ervaren: God wou mij niet verachten. De heilige God, voor Wie ik maar een nietige aardworm ben, wilde naar Zijn soeverein welbehagen mij, die zich als een dode hond met Mefibósseth leerde kennen, niet verachten en versmaden. Dat geeft aanbidding en verwondering.

Een bazuinstoot

De evangelist Matthéüs heeft dat ook verstaan en ingeleefd. God heeft ook in zijn hart en leven het woord van de profetie heerlijk vervuld. Hij roept het uit in verwondering: 'Gij Bethlehem, gij land Juda, zijt geenszins de minste!' Dat is een bazuinstoot van de Geest, Die verkondigt wat God doet. Bethlehem is niet de minste onder de duizenden, niet de geringste onder de vorsten van Juda. De stam- en familiehoofden zien ten onrechte op Bethlehem neer. De Bijbelgedeelten uit Micha 5 en

Matthéüs 2 wijzen op het wonder van de maagdelijke geboorte: door Gods leiding zal de Zaligmaker geboren worden in Bethlehem. Er staat: 'Uit u...'. Davids geslacht wordt niet eens genoemd. De stamboom van Isaï schijnt afgehouden te zijn tot de grond toe. Men ziet die tronk niet eens meer. Er groeit gras overheen. Zand en grond bedekken de stronk. Op de troon van Jeruzalem regeert geen vorst die in het nederige Bethlehem is geboren, maar een Edomiet, een afstammeling van Ezau.

En toch komt de Messias uit Bethlehem! Daar wordt de Verlosser geboren. De Heere Jezus Christus daalde neer uit de hoge hemel, in een nederige staat, om nederigen en gevallen weer op te zoeken. Hij werd een klein kind om 'kleine' mensen zalig te maken. Hebben wij dit al mogen leren op de school van de Heilige Geest? Dan smelten we weg in aanbidding over Zijn geboorte en aanneming van de menselijke natuur uit een Bethlehemietische vrouw, de maagd Maria.

Geopenbaard

Paulus roemt daarvan in zijn brief aan Timótheüs: 'God geopenbaard in het vlees'. En wat leest Gods kind in de eerste verzen van het evangelie naar Johannes? Daar staat dat het Woord bij God was, en dat het God Zelf

was, dat dat Woord is vlees geworden. Hij is ons mensen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Hij die geboren wordt uit Maria, in de stal van Bethlehem, is van eeuwigheid God. Zijn oorsprong ligt eerder dan hier in Bethlehem. Dit Kind is Gods Zoon, zoals de belijdenis van Athanasius zegt: eeuwig, onveranderlijk, heilig God met de Vader en de Heilige Geest. En in Hebreeën 1 lezen wij dat Hij is het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid. Dat Hij zoveel treffelijker is dan de engelen en een uitnemender Naam boven hen geërfd heeft.

Dit Kind is God en mens, Immanuël. Waarachtig en rechtvaardig mens, en tevens waarachtig God, twee naturen in één Persoon. Hij brengt vrede: Zijn Naam is Vredenvorst. God de Vader toont Zijn welbehagen in het verachte Bethlehem. Hij bepaalt tijd en wijze. Hij volvoert Zijn verlossingsplan. Hij verheerlijkt Zichzelf in de gave van Zijn Zoon. Dat blijkt uit de engelenzang in Efratha's velden.

De Heere geve dat we in dat nederige Bethlehem, in die stal, bij die kribbe en voor dat Kind mogen knielen, in aanbidding. Dat ons hart Bethlehem, die stal, die kribbe mocht zijn. Dan zullen we met al Gods kinderen de Heere eeuwig grootmaken. ♦

► 'En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda?'

Geen vrede op aarde

J. van 't Hul, Lieren

Luidkeels zingen velen over vrede op aarde, maar er is geen vrede. De vrede is zelfs ver te zoeken. Het is alom ruzie, spanning, oorlog, verwarring, list en twist en noem maar op. Dan moet de vrede dus van elders komen, van Hem Die vrede geven kan en Die Vrede is.

Het went alweer, oorlogen in het Midden-Oosten en in het eigen werelddeel. Nee, het mág niet wennen, al die hartverscheurende beelden en berichten, maar iedere dag slecht nieuws vermoeit een mens. Dat is nu eenmaal zo. Wat kunnen wij er ook aan doen als vijandige machten zich tot de tanden toe bewapenen en als men elkaar elders de oorlog verklaart, als de groten van de wereld de wereldvrede er aan wagen? De gewelddadigheden zijn ongekend. Er is geen vrede, nergens is het sjaloom. We weten al bijna niet beter dan dat er gevochten wordt, ver van huis en heel dichtbij. Alles escaleert. Al dat nieuws vermoeit, stompt af, het went, zelfs als er op de eigen wegen

opeens weer militair materieel wordt gezien, en dat was al wel héél lang geleden. We krijgen eelt op de ziel.

Onrust en angst

Ondertussen haakt de wereld mate-loos naar vrede. Miljoenen mensen zijn op de vlucht en worden door onrust voortgejaagd. Velen wachten in angst op vrede.

Jeremia, de profeet, zag ook uit naar vrede. Hij wachtte niet alleen, hij klaagde zijn droeve nood ook vurig aan het hemelhof: 'Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds, naar tijd van genezing, maar zie, er is verschrikking' (Jer. 8:15). Onverbeterlijke mensen wachtten op vrede, toen ook al, maar er kwam geen vrede.

Men wachtte op genezing van de geslagen wonden, maar het kwam maar niet. Ieder keek maar naar de deur waardoor de vrede zou binnenkomen, maar alles wat binnenkwam, was angst en haat, verdrukking, opstand en benauwdheid. Zou de Heere in de toorn nog wel des ontfermens willen gedenken?

Niet zonder Vredevorst

Velen zingen deze dagen luidkeels over vrede op aarde, maar er is geen vrede, laten we eerlijk zijn. De vrede is ruw verstoord, sinds Genesis 3 al. 'Rust noch vrede wordt gevonden, om mijn zonden, in mijn beend'ren, dag of nacht'. Er is ook geen vrede zonder Vredevorst. Daarom vinden goddeloze weglopers dus nooit vrede. Alleen het Kind van Bethlehem geeft vrede. Hij alleen kan allesomvattende vrede geven. 'Want Hij is onze Vrede', schrijft Paulus aan de christenen in de stad Éfeze (Ef. 2:14). De kanttekening zegt bij deze tekst: 'Hij is Oorsprong en Oorzaak van onze vrede, zowel tussen God en de mensen, als tussen de mensen zelf'. Hij is onze Vrede, schrijft Paulus. De apostel schreef die brief aan 'de heiligen die te Éfeze zijn, en gelovigen in Christus Jezus' (Ef. 1:1). Aan het adres van deze heiligen en gelovigen mag Paulus schrijven dat de Persoon van Christus 'onze Vrede' is. De onheiligen en de ongelovigen, zij die geen gemeenschap aan Hem hebben, kunnen dat de apostel niet naspreken. Zij kennen geen vrede, leven in vijandschap met Hem, verkeren met God op voet van oorlog,

willen niet dat Hij Koning is over hun leven. Voor hen is God een verterend vuur en een eeuwige gloed bij wie niemand wonen kan. Voor hen is Hij geen Vrede.

Geen wanklank

De vrede is niet een soort van gevoel, maar de levensband aan een Persoon. Zijn Naam is Jezus. Christus spreekt: 'Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient'. Daarom was het in het paradijs zo 'zeer goed', zo buitengewoon vredig en volmaakt. In de staat der rechtheid was de volmaakte vrede, vrede met God als de Schepster van hemel en aarde, vrede met de dieren in het veld, en vrede onder elkaar. Daar gingen de bloemen niet dood, daar werd geen wanklank gehoord en kon alles door de vrede bloeien. Daar konden de bergen zelfs vrede dragen en de heuvels heilig recht.

Het heeft de mens echter niet goed gedacht God in erkentenis te houden voor zoveel paradijselijke vrede. In de Hof van Eden is revolutie ontstaan. Daar zijn de wapens van vijandschap opgenomen en heeft de kleine mens de grote God de oorlog verklaard. Daar is de onvrede binnengehaald, onrust en bittere vijandschap. Toen het verbod overtreden was, was de vrede van de aarde weggenomen en de zalige gemeenschap met God verstoord. Toen is de altijdurende rusteloze strijd begonnen tussen het Koninkrijk van God en het duivelsrijk van satan. Sindsdien is de mens een woelachtig wezen, kort van dagen,

zat van onrust en vol van onvrede. IJdelheid der ijdelheden, zo luidt nu zijn naam. Van die dag af geldt het woord van de profeet: 'Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds, naar tijd van genezing, maar zie, er is verschrikking'.

Vrede, vrede, en geen gevaar

De vrede is verstoord. Velen zingen over vrede op aarde en spreken: 'Vrede, vrede, en geen gevaar', maar de profeet zegt: 'Doch daar is geen vrede' (Jer. 6:14). De mens is een vijand van God geworden, en we willen niet uit genade met Hem verzoend worden. Zo leeft de mens zijn gevaarlijke leven, want de bezoldiging van de zonde is onvrede en de dood.

De mens koestert geen vredesgedachten meer over God, zal niet meer in waarheid naar Hem gaan vragen. Door onze doodstaat is de weg van beneden naar boven gesloten, hermetisch versperd. Wat een onbegrijpelijk wonder dat God van eeuwigheid over zulke mensen gedachten des vredes en niet des kwaads heeft (Jer. 29:11). De Heere denkt goed en geen kwaad, zegt Matthew Henry: 'Zelfs wat kwaad schijnt, is ten goede bedoeld'. God heeft geen lust in de dood van de zondaar, maar wel dáárin dat hij zich zou bekeren en leven. Alleen in deze weg kan de mens weer delen in de vrede die alle verstand te boven gaat.

Vrede in de ziel

Terwijl de samenleving wordt verscheurd door mensen, zingen mensen

luidkeels over vrede op aarde. Vrede is er echter slechts in de Vredevorst, in Christus, Jezus de Heere, want Hij heeft de vrede met God verworven en Hij alleen brengt de verzoening tot stand. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. In Hem is de toorn geblust, de gramschap weggedaan en is de breuk tussen God en de zondaar geheeld. Hij alleen kan 'gebieden de vrede op aarde en in mijn ziel'. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren lag. In de volheid des tijds is Hij als Immanuël naar deze lage aarde gekomen om vrede te maken tussen God en mensen, om te spreken: 'Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u'. Daar hebben de engelen van gezongen: 'Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen'.

In Hem alleen kan het weer vrede worden, storeloos: 'Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus' (Rom. 5:1). Zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid en Vredevorst. Deze Vredevorst is Hij 'Die ons met God verzoent' (kanttekening bij Jesaja 9:5). 'Hij bewaart de vrede, gebiedt de vrede, ja, Hij schept de vrede in Zijn Koninkrijk' (Henry). In deze Vredevorst kan alles weer door de vrede bloeien, 'totdat geen maan meer schijnt'. Buiten het Kind in de kribbe is geen vrede, maar een eeuwig zielsverderf. In dit Kind van Bethlehem kan de Kerk naar waarheid gaan zingen: 'Dan wordt de vrede met een kus van het recht begroet'. Omdat Hij onze Vrede is. ♦

**In het paradijs konden
de bergen zelfs vrede dragen
en de heuvels heilig recht.**

Gebed voor Viktoria

André Kroneman, bureaumanager Bijzondere Noden

‘Met de briketten houden we de kou maar net buiten. En ik heb vooral melk nodig voor mijn gehandicapte dochter. En ook voedsel en luiers, want die zijn voor ons onbetaalbaar’. Zo vertelt Viktoria in haar videoboodschap. Ze oogt verslagen en draagt één van haar kinderen in haar armen.

We zouden het in deze dagen bijna vergeten, maar veel moeders in deze wereld kunnen hun hoofd maar net boven water houden. Vooral de Kerstdagen zijn confronterend: terwijl de wereld zich baadt in lichtjes, eten en cadeaus, blijven deze moeders achter in de duisternis van armoede. Een van de vele vergeten noden. Hoe zorgen we dat deze nood bekend wordt?

Als achterban bent u erg betrokken op deze noden: we gaven ruim 120 voorlichtingen op verenigingen, er werden ontelbare acties en concerten gehouden, ‘Koers vakanties’ organiseerde een kampactie, onze Diakendag werd druk bezocht, evenals de jongerenavond over Noord-Korea, een pastor uit Nepal deelde zijn levensverhaal in een tweetal gemeenten, enzovoorts, enzovoorts. Dit stemt tot dankbaarheid.

Steun voor Viktoria

En wat betekent dit voor kwetsbare mensen, zoals Viktoria uit Roemenië?

Vooral in de landelijke gebieden en in de regio's waar armoede heerst, is de situatie schrijnend. Duizenden mensen leven daar in omstandigheden die ver afstaan van het welvarende Europa. Samen met de Hongaars-Gereformeerde Kerk zoeken we hen op. Bijzondere Noden mag ondersteuning bieden aan gezinnen die het moeilijk hebben en met angst de komende koude winter tegemoet zien. Dat doen we niet alleen met voedselpakketten, maar ook met trainingen, zodat ze weer zelfredzaam worden.

Steun wereldwijd

Deze diaconale werkzaamheden mogen we over de hele wereld uitvoeren: niet alleen in Roemenië, maar ook in Nigeria, Papoea, Nepal en Peru. Dankzij uw steun konden we ook dit jaar helpen in 35 landen. In de media komen vooral opvallende rampen aan bod, maar er zijn ook veel vergeten noden in Sudan, de hoorn van Afrika, en in Bangladesh en Myanmar. Duizenden mensen zijn op de vlucht voor geweld, lijden honger of leven in armoede. Wat een schril contrast met onze levens.

Gelukkig zijn we ook dit jaar niet teleurgesteld door de achterban. Een woord van dank is hier

zeker op zijn plaats aan de gezinnen, scholen en organisaties die onze projecten steunen! Maar ook aan de diaconieën die ons regelmatig op het collecterooster zetten.

Steun in 2025

Ook het nieuwe jaar zal niet zonder noden zijn. In het geval van een oorlog of natuurramp onderzoeken we direct wat de mogelijkheden zijn. Zo nemen we onze verantwoordelijkheid namens de Gereformeerde Gemeenten. Echter, het overgrote deel van ons werk richt zich op herstel en ontwikkeling. Doordat deze projecten worden uitgevoerd door kerken of christelijke organisaties is er ook mogelijkheid voor evangelisatie.

Stille rampen voltrekken zich nog steeds.

De kerk heeft ook een opdracht als het gaat om de vervolgte kerk. Vanuit de hele wereld horen we verhalen die niet alleen vragen om steun, maar ook een spiegel vormen voor ons leven. Die dubbele opdracht hopen we meer onder de aandacht te brengen. Gelukkig zijn er steeds meer gemeenten die hier regelmatig voor bidden en collecteren.

Hoe zal Viktoria vooruitblikken op 2025? Weer een nieuw jaar dat zijn zorgen en moeiten met zich meebrengt? Veel gemeenten hebben besloten om hun Kerstcollecte te besteden aan dit project in Roemenië. Dank daarvoor. Viktoria: ‘Jullie steun helpt enorm, vooral in de winter als er minder werk en inkomen is. Dank u wel’.

Wij vragen uw gebed voor mensen als Viktoria. Gebed voor uitbreiding van Gods Koninkrijk. Gebed voor elk die in het duister dwaalt. We wensen u gezegende dagen! ♦

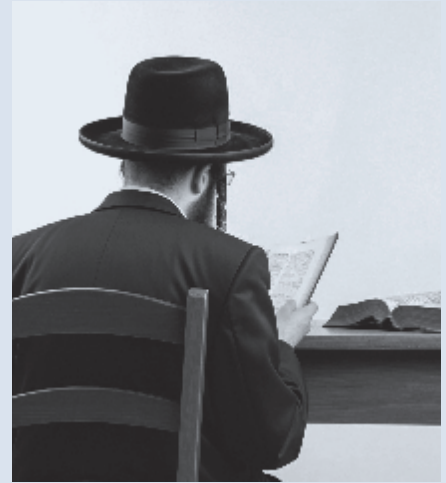
Voor meer informatie over Viktoria zie www.bijzonderenoden.nl/roemenie

1. De afzondering van Israël
2. De beloften voor Israël
3. **De kerk en Israël**
4. De toekomst van Israël

De kerk en Israël

ds. W. Silfhout, Veenendaal

► Er is buiten Christus geen zaligheid, noch voor een Jood, noch voor een heiden.

Door de eeuwen heen is discussie gevoerd over de verhouding kerk en Israël. De slinger van de klok heeft zich in die discussie veelal bewogen tussen twee uitersten.

Eenzijds tussen degenen die van gedachten waren dat God Zijn oude bondsvolk, de Joden, om hun eigen schuld heeft verstoten, anderzijds zij die geloofden dat God nog bijzondere beloften in de Schrift had gegeven voor het Joodse volk en dat voor de wederkomst van Christus nog een massale bekering van het Joodse volk te verwachten is. De laatste opvatting vinden we vooral bij de puriteinen en bij een aantal Nadere Reformatoren.

Vervangingsleer

Heeft God Zijn oude bondsvolk verstoten en is de kerk in de plaats gekomen van Israël? Leert de Schrift ons de vervangingsleer? Aan het slot van de Generale Synode 2007 van de Gereformeerde Gemeenten constateerde de preses dat de Gereformeerde Gemeenten afstand hebben genomen van de vervangingstheologie. De decennia daarvoor was wel de gedachte algemeen dat Israël als symbolisch volk had afgedaan. Er bleven echter altijd wel mensen in onze gemeenten die geloofden dat God nog bijzondere beloften voor het Joodse volk zou vervullen. Daarbij wordt terecht vaak gewezen naar de vroegere predikanten ds. Fransen en ds. Fraanje.

Maar er zijn ook recentere voorbeelden van te geven hoe de Heere soms op een bijzondere wijze daarvan overtuigde. Ik denk dan aan wijlen ds. W.C. Lamain. Hij was er in 1942 vanuit de pastorie aan het Mijnsheerenplein in Rotterdam getuige van hoe een Joods gezin met een pas negen uur geleden geboren kindje door de politie werd gearresteerd en afgevoerd. Lamain zag hen nooit weer terug. Hij vroeg zich zuchtend af: Hebben de Joden meer ernstig gezondigd dan wij? De volgende dag gebruikte hij de maaltijd bij een diaken in Ouddorp voorafgaande aan een preekbeurt daar. Aan tafel las de gastheer Romeinen 11. Ds. Lamain getuigt daarvan: 'Nooit, nee, nooit in mijn leven heb ik dat hoofdstuk gehoord als op dat ogenblik'. Het verwondde zijn ziel, maar het vijftiende vers gaf hem ook hoop in zijn hart: 'Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?'

Ik wijs in dit verband ook op de stimulerende gedachten van wijlen ds. R. Boogaard, die eens stelde dat een positieve toekomstverwachting voor Israël niet maar een visie is van hobbyisten of Israëlfans, maar dat het een zaak is die gegrond is in Gods Woord.

Geen twee wegen

Is er dan voor Joden een andere weg tot het heil dan voor christenen uit de heidenen? Gaat God met ieder zijn eigen weg, een weg voor Israël en een weg voor de kerk? Vraagt God van de Joden trouw aan de Thora (de vijf boeken van Mozes) en de daaruit gedestilleerde ge- en verboden? Maar van de christenen vraagt Hij geloof in Jezus Christus. Zo zouden beiden op weg zijn naar het komende Koninkrijk, ieder op zijn eigen wijze. Dat leert ons Gods Woord echter niet. Er is buiten Christus geen zaligheid, noch voor een Jood, noch voor een heiden. 'En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden' (Hand. 4:12).

Evangelieverkondiging

Ligt er dan wel een taak voor de kerk? God zal toch Zelf wel zorgen voor de vervulling van Zijn beloften? Nee, juist het feit dat de Joden aangaande de verkiezing beminden blijven om der vaderen wil (Rom. 11:28) en dat de Heere hen natuurlijke takken van de olijfboom blijft noemen, moet ons bezetten met een hartelijke bewogenheid over het heil van de Joden. Hoe zullen we dat anders gestalte kunnen geven dan voor het werk onder hen te bidden en hen met liefde ervan proberen te overtuigen dat Jezus Christus de Messias is? ♦

► slot volgt

De wil van Christus

ds. D. de Wit, Kesteren

**Het is een bekende tekst
waarin staat dat Christus
bijeën wil vergaderen.
We lezen dit zowel in
Mattheüs 23 vers 37
als in Lukas 13 vers 34:
‘Jeruzalem, Jeruzalem, gij
die de profeten doodt, en
stenigt die tot u gezonden
zijn, hoe menigmaal
heb Ik uw kinderen
willen bijeenvergaderen,
gelijkerwijs een hen haar
kiekens bijeenvergadert
onder de vleugelen, en
gijlieden hebt niet gewild’.**

Deze tekst wordt weleens benoemd om ermee te zeggen dat Christus alle mensen wil zalig maken. Dat dit toch niet altijd gebeurt, zou dan

- Voor de uitleg van de Schrift is het belangrijk te blijven bij de regel des geloofs, dat wil zeggen: bij de belijdenis van de kerk zoals deze op de Schrift is gegrond.

komen omdat de mensen niet willen. De boodschap wordt dan: Christus wil u/jou zalig maken. Als u/jij dat ook wilt, zal dat ook gebeuren. Soms wordt ook een onderscheid gemaakt met Gods wil. God wil alleen de uitverkorenen zalig maken, Jezus alle mensen of hoorders. Soms wordt onderscheid gemaakt tussen Christus Die naar Zijn Godheid de uitverkorenen wil zalig maken en naar Zijn mensheid alle mensen. Deze veelheid van gedachten bij de tekst maakt het er niet eenvoudiger op. Daarom is voor de uitleg van de Schrift ook belangrijk te blijven bij de regel des geloofs, dat wil zeggen: bij de belijdenis van de kerk zoals deze op de Schrift is gegrond. Dat is al een oude regel, afkomstig uit de tweede eeuw na Christus.

De regel des geloofs

Wanneer we bij de uitleg van de Schrift de grens van de belijdenis van de kerk overgaan, gaat er iets mis. Een uitleg die de doop en de opstanding van Christus loochent, moet daarom worden afgewezen. Zo moeten we ook bij de uitleg van deze tekst blijven binnen de grenzen van de belijdenis, in het bijzonder als het gaat om Gods wil en de wil van de mens. Tegelijk ook als het gaat om de wil van Christus Die ook als Middeelaar nimmer iets anders heeft gewild dan Zijn Vader. De uitleg dat Hij (naar Zijn mensheid) alle mensen wil zalig maken, moet daarom ook beslist worden afgewezen. We mogen ook niet zeggen dat God alle mensen wil zalig maken. Wat God wil, zal immers gebeuren? Wat we wél mogen zeggen is dat zij die door het Evangelie geroepen worden, ernstig geroepen worden. ‘Want God betoont ernstiglijk en waarachtiglijk in Zijn Woord wat Hem aangenaam is, namelijk dat de geroepenen tot Hem komen’ (Dordtse Leerregels, hoofdstuk III/IV, par. 8). Het tweede wat de regel des geloofs zegt, is dat Gods wil niet is tegen te

staan. Wanneer we nu zouden uitleggen dat Christus, Die hetzelfde wil als Zijn Vader en ook de Zoon van God gebleven is, wil zalig maken, maar dat het niet gebeurt omdat de hoorders het niet willen, krijgen we een machtige mens en een machteloze God en Zaligmaker. Dat mag de uitleg ook niet zijn.

De kanttekening

Wij hebben veel te danken aan de kanttekeningen. Zij geven de sleutel voor de uitleg die past binnen de regel des geloofs: ‘Dat is, gij hebt zulks altijd gezocht te verhinderen, zie vers 13, en nochtans heeft Christus huns ondanks al de Zijnen uit hen vergaderd’. Christus wilde bijeenvergaderen en zag het grote gevaar van de roofvogel van het oordeel boven Jeruzalem! Hij wilde hen veiligstellen als een hen die de kuikens onder de vleugels neemt om te beschermen en te behouden. Dat wilde Christus! Maar dat wilden de inwoners van Jeruzalem niet. Wat ligt er dan toch een grote schuld bij niet-willers. Er zal geen verontschuldiging in te brengen zijn in het oordeel.

Het Evangelie

En juist in dat licht is er zo’n groot Evangeliewoord te horen in deze tekst. Wat God wil, gebeurt altijd. Zo is het ook met Christus, Die eenswillens is met Zijn Vader. Daarom zal het bijeenvergaderen ook zeker gebeuren. Het is ook gebeurd. Denk alleen maar aan de Pinksterdag. Duizenden zijn er in Jeruzalem tot God bekeerd. Hun onwil heeft de wil van God, in Christus geopenbaard, niet teniet kunnen doen. Hulpeloze kuikens in het oordeel van God, zijn door Hem onder Zijn vleugels genomen. Is het niet opmerkelijk dat wanneer vers 39 spreekt over het laatste oordeel (zie de kanttekening) er zullen zijn die zeggen: ‘Gezegend is Hij Die komt in den Naam des Heeren’? Het lijkt ruim om te zeggen: Christus wil alle mensen zalig maken, alleen u/jij moet dat nu ook willen. Maar het is zo arm. De ruimte van het Evangelie is hier te horen: onwillige, vijandige zondaren worden naar Gods welbehagen (naar Gods wil) behouden, omdat God het wil, en dat wordt in Christus geopenbaard. ♦

► wordt vervolgd

Het proces van afscheid nemen

H.M. Lobbezoo, Werkendam

Als dementie toeslaat, of als een opname nodig wordt, begint het proces van afscheid nemen. Dan begint het rouwen vóórdat u uw geliefde verliest aan de dood.

► Woonzorgcentrum Elim te Barneveld.

Gaande het ziekteproces is er sprake van een voortdurend afscheid nemen. Rouw, het betekent letterlijk: 'beroofd zijn van'. Uw geliefde wordt van u afgescheurd terwijl hij/zij er nog is.

Verwerking van verlies

Het verwerkingsproces vóór het lijfelijke verlies van een geliefde wordt in de literatuur 'anticiperende rouw' genoemd. Het is een voorafgaande rouw vóór het sterven, het is ook een steeds doorgaande rouw. Dit proces verloopt bij iedereen in golven, met sterk wisselende gevoelens van ontkenning, verdriet, boosheid, schuld en berusting (weliswaar bij niemand op dezelfde manier). Ontkenning is een reactie om onszelf te beschermen tegen pijnlijke gevoelens, verdriet en machteloosheid. Er ontstaat dan een houding van doen alsof er niets aan de hand is. Het is wel menselijk, maar dit is ten diepste niet de weg. Er is een uitnemender

weg! 'Want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve' (Ps. 10:14).

Na verloop van tijd kan de ontkenning niet langer volgehouden worden. Dan komen er angstige vragen zoals: Hoe zal het allemaal verder

gaan? Herkent hij me vandaag wel? Wat moet ik doen als zij agressief wordt? Zou ik dit later ook krijgen? Het kan ook zijn dat er boosheid en onbegrip is. Waarom heeft de huisarts ons niet eerder doorverwezen? Hoe kan hij/zij nu steeds vergeten wat ik net heb gezegd?

Er kunnen ook schaamtegevoelens over het veranderende gedrag van uw geliefde ontstaan. En schuldgevoelens, omdat u vroeger niet genoeg voor hem/haar hebt gedaan en omdat u ook nu weer tekortschiet. Of u voelt zich schuldig over de godsdienstige dingen die zijn blijven liggen en die uw geliefde nu niet meer begrijpt. Of over de gevoelens van ongeduld of machteloosheid die u nu voelt tijdens de verzorging van uw geliefde. Al die emoties horen bij het rouwproces. Steeds meer dringt het besef door van de onafwendbare achteruitgang van uw geliefde.

Berusting in de situatie

Uiteindelijk lukt het de meeste mensen de situatie (meer) te accepteren. De ziekte met alle beperkingen die erbij horen, wordt onder ogen gezien zonder al te wanhopige gevoelens. Natuurlijk doet de situatie nog pijn en is er verdriet, maar de mengeling van allerlei gevoelens en frustraties gaan een minder grote rol spelen. Er wordt geleerd om de geliefde te accepteren als iemand die verandert. Hier spelen twee dingen: u wilt er zijn voor uw geliefde, maar u dient ook rekening te houden met eigen draagkracht. Keuzes op dit gebied zijn niet altijd eenvoudig.

Toch mag er vaak sprake zijn van blijvende liefde en trouw. Hoe kan dat? Vanwege het ja-woord, elkaar gegeven bij de huwelijksluiting. Ook vanwege de goede herinneringen die er zijn. Ondanks moeilijke momenten zijn er nog de liefdesbetuigingen vanuit de dementerende partner (hoe gering soms ook). Dat geeft dan weer moed. Het is zo belangrijk om daarbij kracht in de Heere te vinden.

Gewisse hulp

We noemden in deze artikelen eerder het huwelijksformulier. Daarin wordt ook gesproken over 'de gewisse hulpe Gods in uw kruis'. Daarin staat ook: 'Waarom Hij ook de getrouwen wil zegenen, en hen bijstaan, gelijk Hij beloofd heeft'. En dan volgt die gouden zin: '... en dat Hij den getrouwen Zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerminst verwacht'.

Het huwelijk geeft een onlosmakelijke verbinding. Totdat de dood scheiding maakt. Hoe pijnlijk is het als daar een mentale scheiding aan voorafgaat.

Wat er ook in dit leven kan gebeuren, welk heimwee zich ook van u meester kan maken: één ding is zeker. Er is één scheiding die nooit kan plaatsvinden. Paulus zegt het in Romeinen 8:35: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid', enz. Laat het ons uitzien naar zijn om van Paulus' woorden de persoonlijke troost te mogen ondervinden. Laten we de handen niet samenballen tot vuisten, de handen niet slap laten hangen, maar de handen vouwen. Wees bemoedigd in de Heere. ♦

► slot

Manasse, de zoon van Hizkia ds. C.A. van Dieren

uitg. Gebr. Koster; 127 blz., € 15,90.

Voor mij ligt een nieuwe pennenvrucht van onze geliefde broeder Van Dieren, met als titel: "Manasse, de zoon van Hizkia". Het boekje bevat een zevental preken over een goddeloze zoon van een godvrezende vader, die door Gods genade wordt opgezocht en zaliggemaakt. Een voor verloren gehouden zoon wordt door een wonder tot een behouden zoon gemaakt. De hemelse Pottenbakker, zo lezen we in een van de preken, heeft uit zo'n handvol waardeloze klei een vat tot Zijn eeuwige eer willen maken.

Wie de preken van onze broeder kent, weet dat hij een grondige uitleg van de Schrift zoekt te verbinden met een indringende boodschap gericht op het hart. Dat vinden we ook in deze preken terug. Ze getuigen van veel studiezijn, van een zorgvuldige

opbouw en bevatten een brede schakering aan onderwijs. Jong en oud worden aangesproken. Er worden lessen getrokken naar de praktijk van elke dag, maar er wordt ook gedegen onderwijs gegeven in de wegen die de Heere houdt in de waarachtige bekering. Hij gaat de weg van het gericht, en verzoent alleen op grond van het bloed. Daarnaast valt het op dat er ook een waarschuwend stem doorklinkt in de preken. De tijd wordt geduid, ook als het om kerk en prediking gaat. Dreigende gevaren en schuivende panelen, bijvoorbeeld in de visie op het verbond, worden eerlijk benoemd en van een weerwoord voorzien. Er klinkt echter ook een hartelijke gunning in de boodschap door. 'Mensen, is dit niet een geschiedenis om ieder die wanhoopt en onbekeerd is moed te geven? Schep toch moed uit Manasses behoudenis' (blz. 92).

We kunnen deze prekenbundel van harte aanbevelen, zowel voor persoonlijk gebruik als voor de leesdiensten.

ds. A.T. Huijser, Rijssen

BOEKAANKONDIGINGEN

"De man met het Boek"; J. Kranendonk-Gijssen; uitg. de Banier; 77 blz.; € 10,95.

William Burns (1815-1868) kreeg al jong de Heere lief. Hij werd eerst dominee in Schotland en vertrok later als zendeling naar China. Daar werd hij de 'man met het Boek' genoemd. Ruim twintig jaar bracht hij er het Evangelie. Een leesboek voor kinderen en jongeren vanaf 10 jaar.

"Onder 't heiligend kruis"; R.M. McCheyne; uitg. de Banier; 365 blz.; € 24,95.

Uit de preken en meditaties van McCheyne is een selectie gemaakt voor dit dagboek. Het boek heeft een grote, duidelijke letter. De titel verwijst naar het bekende couplet: 'Nu reis ik getroost onder 't heiligend kruis, naar 't erfgoed daarboven, in 't Vaderlijk huis. Mijn Jezus geleidt mij door d' aardse woestijn, 'gestorven voor mij!', zal mijn zwanenzang zijn'.

"Leren op de school van Christus", Ralph Venning; uitg. Brevier; 288 blz., € 24,95.

Van dit boek van de puriteinse predikant Ralph Venning (1621-1673) verschijnt de derde druk. De eerste Nederlandse editie verscheen in 2012. Het boek gaat

over de standen in het genadeleven, over zuigelingen, jongelingen en vaders in Christus.

"Op weg naar de eeuwigheid"; J.C. Ryle; uitg. KokBoekencentrum; 128 blz.; € 14,99.

Ryle (1816-1900) laat in dit boek de Bijbel spreken over de toekomst die ons wacht. De ondertitel luidt: hemel en hel in Bijbels licht. Bij de wederkomst zal God rechtspreken over gelovigen en ongelovigen.

"Een bede om eensgezindheid"; ds. J. Karens; uitg. R&H Drukkerij; 74 blz.; € 13,50.

Deze vier preken uit de Filippenzenbrief zijn gehouden in de zomer van 1985 in Opheusden. Ds. Karens (1920-2008) preekte direct, indringend, eerlijk en liefdevol. Niemand ging ongewaarschuwd naar huis. Bestellen bij dhr. J. Karens via 06 30673751 of Jkarens63@gmail.com

"Oog voor je naasten"; Carla van Drunen; uitg. gebr. Koster; 67 blz.; € 12,90.

Carla van Drunen, de vrouw van evangelist C. van Drunen, geeft een inkijkje in de ontmoetingen van het dagelijks leven. Zowel op de evangelisatiepost in Emmen - waar ze samen met haar man evangelist C. van Drunen sinds 1994 woont - als daarbuiten. Dit boekje houdt ons een spiegel voor. Hoe gaan wij om met mensen die op ons levenspad komen?

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Alblasserdam,
ds. G. van Manen te Elspeet;
te Borssele,
ds. W. Mouw te Opheusden;
te Clifton (New Jersey, VS),
ds. A. Verschuure te Genemuiden;
te Den Haag-Scheveningen,
ds. H. Brons te Moerkapelle;

te Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS),
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
te Groningen en Markham
(Ontario, Canada),
ds. A.T. Vergunst te Carterton
(Nieuw-Zeeland);
te Houten,
ds. P.J. de Raaf te Boskoop;
te Naaldwijk,

ds. A.P. Baaijens te Aagtekerke;
te Nieuwdorp,
ds. H.E.P. Fortuijn te Zwijndrecht;
te Poortugaal,
ds. P. Mulder te Leiderdorp.

BEDANKT

voor Puttershoek,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam.

Berichten

PASTORAAL WERKER BENOEMD

Het bestuur van de Stichting tot Hulpverlening van de Gereformeerde Gemeenten in de Particuliere Synode Zuid maakt bekend dat in goed overleg met het gewezen moderamen van de Synode tot pastoraal werker is benoemd W.C.J. Goudzwaard uit 's-Gravenpolder. Goudzwaard is 61 jaar, werkzaam als godsdienstdocent op het Calvijn College te Middelburg en ouderling van onze gemeente te 's-Gravenpolder. De pastoraal werker verleent kerkenraden binnen de PS Zuid op verzoek bijstand in het pastoraat onder (doop) leden die te maken hebben met psychische en psychiatrische problematiek. Het betreft een deeltijdfunctie. Goudzwaard begint zijn werkzaamheden op 1 april 2025. Gedurende de eerste maanden doet hij dit in samenwerking met de huidige pastoraal werker, G. van Veldhuisen, die eind september 2025 afscheid neemt in verband met zijn leeftijd.

Stichting tot Hulpverlening PS Zuid

EVGG BENOEMT COÖRDINATOR TOERUSTING

Deputaatschap Evangelisatie heeft mevrouw J.C.A. de Visser-Vlastuin (47) benoemd als coördinator toerusting per 1 januari 2025. Deze vacature ontstond door het vertrek van Lana Kooijman-van Es, die met haar man voor ZGG naar

Japan wordt uitgezonden. De coördinator toerusting is binnen EVGG dienstbaar aan het geheel van het evangelisatiewerk. Ook materiaalontwikkeling en toerusting van evangelisten en vrijwilligers vallen onder haar verantwoordelijkheid. De Visser studeerde Engels in Rotterdam en Bournemouth (Engeland). Daarnaast rondde ze haar PABO-opleiding aan Hogeschool De Driestar af. Zeven jaar is ze uitgezonden geweest voor Zending Gereformeerde Gemeenten. Daarna werkte ze als voorlichter en fondsenwerver bij de stichting Bonisa. Op dit moment is ze als docent Engels verbonden aan het Hoornbeek College in Rotterdam. Christine de Visser is gehuwd en woont met haar man in Hendrik-Ido-Ambacht.

Deputaatschap voor Evangelisatie

SAMEN UIT VAKANTIEWEKEN

In de zomer van 2025 willen we weer ruim dertig vakantieweken organiseren voor mensen met een beperking. Daarvoor zijn we op zoek naar stafleden en kernstafleden.

Voor de weken voor jongeren en volwassenen met een gedragsbeperking zoeken we vier kernstafleden. De kernstaf is eindverantwoordelijk voor de week, stuurt de stafleden aan en zorgt dat de organisatie op rolletjes loopt. Er is altijd één man en één vrouw kernstaf. Het gaat om de volgende weken: G06: 8 t/m 15 augustus in Witteveen

G07: 8 t/m 15 augustus in Winterswijk
We zoeken mensen met ervaring en affiniteit met de doelgroep. Mensen uit het onderwijs zijn welkom.

Voor de weken voor mensen met een verstandelijke beperking zoeken we nog stafleden die twee gasten willen begeleiden. Omdat enkele weken zelfzorg hebben, zoeken we ook stafleden voor de catering. Dit mag ook een echtpaar zijn.

Voor de week V15, 19 t/m 26 juli in Lemele, zoeken we nog verpleegkundigen of VZ-IG. Voor de weken voor mensen met een meervoudige beperking of lichamelijke beperking zoeken we ook nog veel stafleden. Meer informatie op www.vakantiewekenvbagg.nl of bel met mw. J.M. Mudde-v.d. Berg (tel. 06-55793337) of mw. H. Kole-Both (tel. 06-27997679)

EVANGELISATIEAVOND IN NUNSPEET

Op maandag 23 december (19.30 uur) organiseert de evangelisatiecommissie Nunspeet een diapresentatie door voormalig jachtopzichter Jan Huttinga over de 'Kroonjuwelen van de Veluwe'. Voor het bijwonen dient u te reserveren

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

via gmvanengelen@gergemnunspeet.nl
Graag het totaal te betalen
bedrag (€ 7,50 p.p.) overmaken
op IBAN-nummer NL61 RABO
0301 9385 20 t.n.v. evangelisatie-
commissie Nunspeet o.v.v. diapre-
sentatie. Locatie: een zaal van de
kerk van de Geref. Gemeente, Brin-
kerweg 17. De opbrengst is voor
het evangelisatiewerk.

ZANGAVONDEN

Amersfoort - Elimkerk, ma. 23 dec.,
19.30 uur, gem. koren Opent uwen
mond en Magnalia Dei, F. van de Lage-
maat en R. Tekkelenburg, orgel.

Dordrecht - Augustijnenkerk, ma.
23 dec., 19.30 uur, jongerenkoor Loïs,
mannenkoor Tehilim, kinderkoor De
kleine lofstem, Peter Wildeman, Marien
Stouten en Jaap Boer, orgel; spreker
jeugdwerkadviseur Pieter Avé; kaarten
via website Peter Wildeman; collecte
voor JBGG.

Leeuwarden - Grote Kerk, Bredeplaats
4, ma. 23 dec., 20.00 uur, kerstavond
van evangelisatiepost Achter de Hoven,
Noordermannenkoor, Bert Roest, orgel,
ensemble Con Passione, leiding evang.
S. de Visser (toegang vrij).

Opheusden - Kerk Geref.
Gemeente, zat. 28 dec., 19.30 uur,

oudejaarssamenzang m.m.v. Betuwse
Bovenstemgroep, Pieter Heykoop,
orgel; leiding ds. W. Mouw; collecte
Noodhulp Moldavië.

Rijssen - Zuiderkerk, Jac. Ruysdaelstr. 1,
do. 26 dec., 19.00 uur, jeugdkoor Sja-
loom en Noordermannenkoor, Gerard
Harbers en Bert Roest, orgel; leiding
ds. S.W. Janse.

Zierikzee - Nieuwe Kerk, Kerkplein,
zat. 28 dec., 19.30 uur, oudejaarssa-
menzang uit berijming van Datheen
en 1773 met bovenstemgroep Scher-
penisse, Bart Kruithof, orgel; leiding
ds. M. Karens; collecte voor stichting
Metadidomi, Oekraïne (toegang vrij).

Kerkdiensten

ZONDAG 22 DECEMBER 2024

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. S.
Maljaars; **Aalst** 14.30 uur ds. G. Pater;
Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds.
J.W. Verweij; **Alphen aan den Rijn** 18.30
uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen;
Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. A.A.
Brugge; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00
uur ds. W. Silfhout; **Arnhem** 17.00
uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht**
10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse;
Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur
ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid**
9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar;
Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. P.J.
de Raaf; **Berkenwoude** 9.30 en 18.30
uur ds. W.J. Karels; **Bodegraven** 10.00
uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur
ds. G.J. Baan; **Borssele** 14.00 uur ds.
H.J. Agteresch en 18.00 uur ds. A.E.
Brijder; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds.
G. Clements; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur
ds. J. Beens; **Burgh-Haamstede** 10.00
en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Capelle
aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en
16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle
aan den IJssel-West** 19.00 uur ds. A.A.
Brugge; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00
uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 16.00 uur
ds. P. Mulder; **Den Helder** 17.00 uur ds.
G. Heijkamp; **Deventer** 18.30 uur ds. S.W.
Janse; **Dinteloord** 10.00 en 18.30 uur
stud. J. Kroon; **Dirksland** 10.00 (H.D.) en
18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem**
9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. R.A.M. Visser;
Dordrecht 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds.
W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00
uur ds. B. Labee; **Ede** 9.30 en 16.00 uur
ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur
ds. C. Sonneveld; **Elspeet** 10.00 en 18.30

uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 16.00
uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30
uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00
uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 14.30 uur
ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 14.30
uur ds. G. Beens; **Genemuiden** 9.30 en
15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30
en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem**
(locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 10.00
en 16.00 uur ds. C. Hogchem; **Gouda**
18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard**
10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst;
's-Gravenzande 15.00 uur ds. J. van
Rijswijk; **Groningen** 10.00 uur ds. P.G.
Heijkamp; **Hardinxveld-Giessendam**
9.30 en 18.00 uur ds. R.T. Michielse;
Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur
ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds.
M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 16.30
uur ds. L. van der Kuijl; **Hoogeveen** 9.30
en 15.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Houten**
16.00 uur ds. W. Visscher; **Kampen**
9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland**
16.00 uur stud. H.R. Keurhorst;
Kapelle-Biezelinge 10.00 uur ds. G.J.N.
Moens en 15.30 uur ds. M. Blok; **Katwijk
aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. G.P. van
Nieuw Amerongen; **Kesteren** 12.30 en
18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30
uur ds. H.J. Agteresch en 15.00 uur ds.
K. Boeder; **Kootwijkerbroek** 19.00 uur
ds. G. Beens; **Kortgene** 14.30 uur ds.
P.C. Vlot; **Krabbendijke** 9.30 uur ds.
P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30
en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Leerdam**
10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M.G. van
Middendorp; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.
van Manen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur
ds. H.E.P. Fortuijn; **Marknesse** 19.00 uur
ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 15.00 uur

ds. S. Maljaars; **Meliskerke** 9.30 uur ds.
M. Karens en 14.30 uur ds. A.E. Brijder;
Melissant 15.00 uur stud. K.L. Blok;
Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. C.
Harinck en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch;
Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds.
A.P. Baaijens; **Mijdrecht** 19.00 uur ds.
P. Mulder; **Moerkapelle** 9.30 (H.D.) en
18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.30
uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland**
9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten;
Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud.
H.R. Keurhorst; **Nieuwe-Tonge** 15.30
uur ds. A.P. Baaijens; **Nieuwer Ter Aa**
19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nieuwerkerk**
9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J.J. Tanis;
Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. L. van der
Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A.
Schot; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur
ds. M.T. Al-Chalabi; **Oostkapelle** 16.00
uur ds. W. Harinck; **Oostvoorne** 19.00
uur ds. M.H. Schot; **Oud-Beijerland**
9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk;
Ouddorp 9.30 en 18.30 uur stud. K.L.
Blok; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur
ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30
uur ds. P. Mulder en 14.30 uur ds. G.J.
Baan; **Puttershoek** 10.00 uur ds. M.L.
Dekker en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder;
Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder;
Ridderkerk 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds.
G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikerveer**
15.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten;
Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds.
A.T. Huiser; **Rijssen-West** 9.30 uur ds.
S.W. Janse; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30
uur ds. A. Schreuder; **Rilland-Bath** 9.30
uur ds. A.E. Brijder en 18.30 uur ds. M.
Karens; **Rotterdam-Alexanderpolder**
15.30 uur ds. P.J. de Raaf;

Rotterdam-Centrum 17.00 uur ds. M.L. Dekker; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur stud. J. Kroon; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Soest** 15.00 uur ds. W. Mouw; **Spijkenisse** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. J. Beens; **Terneuzen** 10.00 uur ds. W. Harinck; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Visscher; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; **Westkapelle** 9.30, 14.00 en 18.30 uur stud. W. de Jong; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

WOENSDAG 25 DECEMBER 2024 EERSTE KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Alblasserdam** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 uur ds. M.L. Dekker; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dirksland** 10.00 uur ds. K. Boeder en 18.00 uur ds. H.E.P.

Fortuijn; **Doetinchem** 15.00 uur ds. J. Beens; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huysman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur stud. W. de Jong; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 9.30 uur ds. W.J. Karels en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.30 uur ds. H. Brons; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 10.00 uur ds. N.I. Ude; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 en 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Hoogetveen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Kamperland** 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 12.30 en 19.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 17.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Krabbendijke** 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Marknesse** 14.30 uur ds. A.J. de Waard; **Meeuwen** 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 14.30 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Mijdrecht** 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwe-Tonge** 13.45 uur ds. J.M. Evers; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 15.00 uur ds. M. Karens; **Oostvoorne** 17.00 uur ds.

M.L. Dekker; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur ds. M. Blok; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Poortvliet** 14.30 uur ds. J. de Kok; **Puttershoek** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 15.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 15.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 14.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 10.00 en 15.30 uur stud. D. de Jong; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok en 14.30 uur ds. J.J. Tanis; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. W. Visscher; **Sprang-Capelle** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 16.00 uur ds. C. Harinck; **Waarde** 9.30 en 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Wierden-Aadorp** 16.00 uur ds. J. van Laar; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 16.00 uur ds. K. Boeder; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DONDERDAG 26 DECEMBER 2024 TWEDE KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Barneveld-Centrum** 9.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur

ds. B.J. van Boven; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Dirksland** 10.00 uur ds. K. Boeder; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huysman; **Elspeet** 10.00 uur ds. G. van Manen; **Genemuiden** 9.30 uur ds. A. Verschuure; **Gouda** 9.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur ds. M.L. Dekker; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 9.30 uur stud. D. de Jong; **Kesteren** 12.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Lisse** 10.00 uur stud. J. Kroon; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur ds. M. Boersma; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Oostvoorne** 10.00 uur ds. W.J. Karels; **Opheusden** 9.30 uur ds. W. Mouw; **Ouddorp** 9.30 uur ds. S. Maljaars; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Rhenen** 10.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 uur ds. A.T. Huijsen; **Rijssen-West** 9.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Centrum** 10.00 uur stud. W. de Jong; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 10.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 uur ds. R.T. Michielse; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 uur stud. K.L. Blok; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. C. van Ruitenburger; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 10.00 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Werkendam** 9.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zwolle** 11.00 uur ds. A. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 22 DECEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema;

Scheveningen (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN WOENSDAG 25 DECEMBER 2024 EERSTE KERSTDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen;

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN DONDERDAG 26 DECEMBER 2024 TWEDE KERSTDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 10.30 uur (Aangepaste dienst) evang. S. de Visser.

Advertenties

Met droefheid hebben we kennis genomen van het overlijden van onze geliefde ambtsbroeder

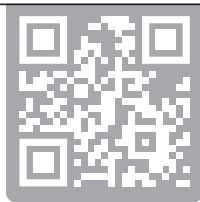
A. van Driel

Hij mocht van 2007 tot en met 2024 onze gemeente in grote getrouwheid als diaken dienen.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en verdere familie in dit verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Oosterend,
L. Stomphorst, preses
Jac. Stark, scriba

Oosterend, 9 december 2024

Siloah
ZORGGROEP SIRJON

Sluit je aan bij onze
flexpool en ervaar het
beste van twee werelden.
Kijk op siloh.nl/flexpool

afwisseling
flexibiliteit
vrijheid
ontwikkeling
eigen regie

**Dat staat vast.
Bij Siloah.**

Flavonoid Complex van NeoLife:

voor een goed milieu in de blaas,
goede conditie van bloedvaten,
bij overgangsverschijnselen.

Kommie 0634826766

www.naturalhealthproducts.nl

TE KOOP in Uddel: keurig afgewerkte,

vrijstaande woning (bouwjaar 2016) met
6 slaapkamers (1 slaap- en badkamer op de
begane grond). Ruime oprit en inpandige
garage. Meer weten over deze woning?

Neem contact op via 0342 415 589.

Dv. heel december **3e tweedehands
boek gratis***, in de winkel en online.
Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek.
www.deboekenkamer.nl

Wij zoeken zendingswerkers

IK HEB U GESTELD TOT EEN LICHT DER HEIDENEN,
OPDAT GIJ ZOUDT ZIJN TOT ZALIGHEID, TOT AAN
HET UITERSTE DER AARDE.

Handelingen 13: 47

Kijk voor meer informatie
op www.zgg.nl/vacatures.
We zien uit naar je sollicitatie.

Buschauffeur vacature vrijwilliger

Maak verschil voor kinderen
met speciale zorgbehoeften!
Zorginstelling De Schutse zoekt
een zorgzame en flexibele
chauffeur voor vervoer tussen
Sliedrecht en de Hoeksche Waard
i.v.m. het starten van een nieuwe
KDC groep met ingang van januari.

Route:

- Ochtend: 07:15 - 08:30 uur
- Middag: 14:30 - 15:45 uur

Wij zoeken:

- Een betrouwbare chauffeur die één of meerdere dagen per week beschikbaar is
- Een flexibele collega die goed kan omgaan met deze doelgroep
- Iemand die kan starten per januari 2025

Wij bieden:

- Waardevol werk in een hecht team
- Vrijwilligersvergoeding

Meer info?

Kijk op werkenbijdeschutse.nl of
neem contact op met Marije Plattel,
06 8143 4696 | vervoer@deschutse.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Word ook de baas over jouw stress en onrust!

Mét garantie op resultaat!
Heb jij genoeg van onrust, stress,
spanning, gelaagdheid, angst,
paniek en somberheid?

En ben jij op zoek naar ontspanning,
rust in je hoofd en
weer lekker in je vel zitten?

www.stressenonrustdebaas.nl
tel. 06-25081102

Wil jij je goede voornemens omzetten in actie?

Doe dan gratis mee met mijn online workshop:

'Weg met je onrust!'

Op 23 januari om 10 uur.

Meld je snel aan via de website of scan
voor meer informatie en aanmelden!

Ben je op zoek naar een mooie, betekenisvolle
baan met veel eigen verantwoordelijkheid?
Brouwer Psychologen is op zoek naar een:

Praktijkassistente

Ridderkerk, 2 - 3 dagen per week

Kijk op www.brouwerpsychologen/werken-bij-brouwer of bel naar: 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn

URGENT: Mede als gevolg van gewijzigde belastingwetgeving moeten we afscheid nemen van onze ZZP-ers. Hiervoor zijn we op zoek naar **begeleiders in de regio Kesteren/Opheusden/Achterberg/Oud-Vossemeer**. Werktijden en omvang dienstverband in overleg te bepalen. Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89). Voor meer info kijk op www.werkenbijdeschutse.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Doorlopend ruime collectie: Nieuwe en Gebruikte Orgels op voorraad.

Bezoek onze ruime showroom op afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

Word vriend en steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

Wie helpt de Boodschap doorgeven?

Help Duitsland aan Bijbelse theologie!

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

Ben je klaar voor een nieuwe uitdaging?

Kom werken in een veelzijdige en inspirerende omgeving met flexibele werktijden. Wij zoeken enthousiaste professionals om ons team te versterken en een verschil te maken.

Jeugd- en Gezinsprofessional

Heb jij passie voor het ondersteunen van jeugd en gezinnen?

Praktisch Ambulant Begeleider

Werk jij graag zelfstandig en flexibel met cliënten?

Teamleider

Heb jij leiderschapservaring en ben je een sterke team coach?

De Schutse
Zorg wat er écht toe doet

Enthousiast geworden?
Kijk op werkenbijdeschutse.nl

Namens
het team van de

Jeugdbond

bedankt

voor uw betrokkenheid, financiële steun en gebed.

Eindejaarsgift

Scan de QR-code of maak zelf een gift over op NL95 INGB 0002361133 t.n.v. Jeugdbond Ger.Gem. te Woerden o.v.v. 'eindejaarsgift'.

**Jeugd
bond**
Gereformeerde
Gemeenten

* Toerusten, inspireren en verbinden.

Gevraagd: bestuurslid met expertise in de psychosociale hulpverlening

Stichting Op Doorreis zoekt versterking! Wij bieden opvang in onze logeerhuizen in Barneveld en Scherpenzeel aan christelijke jongeren en volwassenen in nood. We zoeken versterking in ons bestuur:

Je bent zowel bestuurder van de stichting als lid van de instroomcommissie. Met jouw kennis en ervaring geef je advies bij (spoed)aanvragen en stem je af met beheerders en coordinator.

Interesse? Stuur je motivatie en CV naar ons e-mailadres of bel de voorzitter, de heer L. van der Tang.

Volledig profiel

☎ 085 - 400 8686

🌐 www.stichtingopdoorreis.nl

TRADITIONELE OUDEJAARSSAMENZANG

D.V. ZATERDAG 28 DECEMBER

Toegang vrij! • Ger. Gem. Opheusden
m.m.v. Betuwse Bovenstemgroep
Organist: Pieter Heykoop • 19.30 uur
Meditatie: Ds. W. Mouw
Collecte: Noodhulp Moldavië

Nieuw, bij ons verschenen:

Ds. A.H. Verhoef: **De HEERE is goed**
10 preken € 19,90

Onlangs verschenen:

Ds. A. Verschuure: **Al de rechten van Uw mond – anderen aangeprezen** – 13 preken, deel 2 € 23,50. Ook deel 1 nog leverbaar.

Uit herdruk:

Ds. J. de Kok: **dit onderwijs ontvang' deel 1 en 2**, per deel € 22,50

Nu 10e druk:

Ds. J. de Kok: **Breed of Smal** € 23,50

Andere uitgaven:

Ds. G.J. Capellen en Jeanet Zuidweg: **De Rots in de branding**, thematisch Bijbels dagboek voor jongeren € 22,50

Diverse uitgaven van W. Visser, o.a. **Psalm 51, 73 en 88**.

Bovenstaande boeken zijn ook leverbaar via uw boekhandel.

In onze boekhandel grote sortering theologie, bijbels, jeugdboeken enz.

Van harte welkom!

Drukkerij & Boekhandel Van Velzen

Zuidweg 19 - Krabbendijke
Dorpsstraat 83 - Krabbendijke
Tel. 0113 - 501402 / 506173

www.velzenbv.nl - ljmewuwsen@velzenbv.nl

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

Werken bij Adullam

Werk
vanuit
identiteit

Werk waar, wanneer en hoe lang je maar wilt! Het kan bij Adullam

Adullam is met een vernieuwend project gestart om alle roosters iedere maand in te vullen: FlexTalent. Heb jij je begeleidersdiploma, maar ben je momenteel niet werkzaam in de zorg? Wil jij jouw talent inzetten? Of misschien werk je al bij Adullam. "In de FlexTalent-app kun je kiezen waar, wanneer en hoe lang je maar wilt werken", aldus Elsbeth Bouw, teamleider van FlexTalent.

Lees het hele verhaal op adullam.nu/elsbeth

Ben je geïnteresseerd?
Bekijk onze vacatures op
adullam.nu/vacatures of bel
met Ada via 06 37 18 40 23.

Adullam

leren | wonen | werken

bijzondere noden

Eindejaarsactie

Steun gezinnen in Roemenië

Viktoria moet met een minimaal inkomen rondkomen. Vaak is er onvoldoende eten voor haar kinderen. Bijzondere Noden helpt met basisbehoeften en trainingen, maar ook met pastoraat en Bijbelse lectuur.

Helpt u mee?

Doneer met de QR-code
of via NL52 INGB 0000 3074 47
ovv Familiehulp in Roemenië

bijzonderenoden.nl/viktoria

Waardevolle prekenbundel 'Drieërlei zuchten', ds. G.P. van Nieuw Amerongen nog beperkt leverbaar: www.ramshoorn.nl

Ervaar de rust van de Veluwe! Boshuis Elspeet biedt u comfort en gezelligheid. Een plek om bij te komen, voor jong en oud. Meer info en reserveren: boshuiselspeet.nl of 06-49496699

Een **kerkhistorische** reis naar **Duitsland** van 19 t/m 24 mei 2025. Vroegboek-korting vóór 1 januari 2025.
Info: phophthof@kliksafe.nl of jh.rozendaal@planet.nl

Ervaar rust tussen de Scheldes. **Nieuw in Zeeland: B&B De Bakkeet**. Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl

STICHTING
GEREFORMEERD
ERFGOED

STEUNT U DE UITGAVE VAN 'ALLE WERKEN VAN ABRAHAM HELLENBROEK'?

Schrijf dan dit jaar nog in op de 'Limited Edition mét giftenaftrek'.
Kijk op gereformeerderfgoed.nl/inschrijven

Wij zoeken

- Timmerlieden
- Voorman/ leermeester
- (Meewerkend) uitvoerder

Bel of app met Klaas Kort

06-10034685

NIEUWBOUW

RENOVATIE

AANBOUW

VERBOUW

Kom jij ons team versterken?

Kijk voor meer informatie op
www.davelaar.nl/vacatures

Davelaar bouw
sinds 1925

Davelaarbouw
De Nort 3
3931 NE Woudenberg
033-2866916
info@davelaar.nl

Bureau Mark.

**Luisteren,
met oog voor elkaar.**

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Te huur: 8 pers. vakantiewoning,
Geesteren (OV) omg. Vriezenveen.
Info: 06 - 830 901 11 of
www.mijnvakantiestek.nl/huisjes/11507/

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte
in en om ons appartement voor
2 personen, www.kleinsintjan.nl

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

**"Als we geen eten
hebben, eten we het
Woord van God!"**

Help Popo en anderen het Levende
Brood uit te delen.

**Helpt
u mee?**

SCAN DE QR-CODE
EN DONEER!

netfoundation.nl/help-kenia/
NLO8 RABO 0126 9306 19

net wereldwijd
bijbelgetrouw
onderwijs

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

**Betrokken
en vertrouwd!**

Hulp bij levens- en gezinsvragen,
vanuit een christelijke identiteit.

hulpverlening relatie & gezin
toerusting mediation & coaching
schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113-213 098

Nieuwe uitgaven van Gebr. Koster

ADVENTSPREKEN

DEEL 3

Ds. C. Hogchem
**Jozua, De zoon van
Nun, de knecht des
HEEREN**
In zesentwintig preken
worden de indrukwekkende
geschiedenissen vanuit de
eerste tien hoofdstukken
van Jozua, van stap tot stap
overdacht.
Geb. 400 blz.

34,90

Ds. A. Schot
Klagen en verwachten
18 Bijbellezingen over de
klaagliederen van Jeremia
De klaagliederen geven op
het eerste gezicht misschien
een negatieve indruk. Maar
als u ze onderzoekt, schitteren
zowel Christus als het welbe-
hagen des Heeren tussen de
verzen door.
Geb. 300 blz.

29,90

Ds. J.J. Hoogerbrug
**Getrouwe Herder,
breng ons weer**
De adventsboodschap van
de profeet Micha.
Drietal preken.
Geb. 195 blz.

13,90

Ds. A. Vermeij
**Jozef, geliefd en
gehaat**
Vier preken over een
gedeelte van het veelbe-
wogen leven van Jozef.
Geb. 110 blz.

13,90

Ds. G. Hoogerland
Mijns harten tolk
Samenspraak tussen twee
kinderen des Heeren over
Jairus in zijn geloofsworste-
lingen, geloofsbeproeving
en de geloofsoverwinning.
Geb. 130 blz.

13,90

*Met oog
voor de
inwend!*

verrijgbaar bij de boekhandel

Welkom in onze winkel, of bezoek onze webshop gebrkoster.nl

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

45
JAAR

✓ AMBTSKLEDING
✓ KOORKLEDING
✓ ROUWKLEDING
✓ HERENKLEDING
✓ MAATKOSTUUM
✓ BRUIDEGOMKLEDING

Klamar's
FASHION BY ROBBERT

's-Gravenstraat 63
's-Gravenpolder
06-14531528

Voor openingstijden en mogelijkheden
voor een privé-afspraak, zie www.klamarsfashion.nl

Wij zijn van D.V. 23 december tot 4 januari
gesloten. Iedereen gezegende kerstdagen
en een voorspoedig 2025 namens Team
Klamar's Fashion by Robbert.

EEN KIJKJE IN DE KEUKEN VAN DE PREDIKANT DEEL 2

Nieuw! In het boek **'Preken is een
liefdedienst' deel 2** vertellen
12 predikanten o.m. over de weg naar
het predikambt, de voorbereiding op
de preek, toelevens naar de zondag, en
reageren ze op andere stellingen t.o.v.
deel 1. Aan het woord komen o.a.
de predikanten: J.B. Huisman, P. Mulder,
C. van Ruitenburch en A. Schot.
280 pag. € 22,50

Nieuw! **Zien zonder ogen**, over het leven
met een (visuele) beperking. Behalve een
autobiografisch deel bevat de inhoud o.a.
vier interviews met predikanten die een
persoonlijke of professionele link hebben
met handicap en/of ziekte: M.J. Paul,
W. Pieters, P.J. de Raaf en A. Schreuder.
185 pag. € 17,99

Bestellen: **Adriaan van Belzen**,
0342-785530 / belzen@filternet.nl

Op DV 10 februari reis naar GAMBIA.
Gaaf u mee? Verkennen van het land en
ontmoetingen met het evangelisatie-
werk van Arnest en Andrea Jassey.
Zondags de kerkdiensten. Een afwis-
selende reis. Tel. 0621288775
(Dick Beunder), mail: dbeunder@solcon.nl

Chalet Gortel is weer te boeken.
**Op rustig park aan de rand van het
Kroondomein.** Boek op tijd, want ons
gerieflijke chalet is geliefd bij rust-
zoekers en natuurliefhebbers.
Kijk op www.chaletgortel.nl voor alle
info of bel 0578-662229.

NIEUW
Vanaf €37.95

Introductieprijs tot 1 februari 2025

Bestel de Bijbel met schrijfruimte

- Ideaal voor persoonlijke notities
- Twee uitvoeringen, 1792 pagina's
- Verkrijgbaar in groen en camel

**Bestel via gbs.nl
of info@gbs.nl**

0345 610155 • info@gbs.nl

 **GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redactoren: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop drukkerij:**

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

29

Aan Zijn voeten

Als iemand vroeger een koning ontmoette, knielde die persoon voor de koning neer. Aan zijn voeten. Uit eerbied en ontzag. De koning is immers groter en hoger dan de dienaar.

Een dominee in de gevangenis

Een brief van ds. Molenaar

‘Wat kijk je donker, broer’, zegt Petronella. ‘Klopt’, zegt ds. Ledeboer. ‘Lees deze brief maar eens.’ Het is een brief van ds. Molenaar uit Den Haag. Hij schrijft dat hij gehoord heeft dat er een grote verandering is gekomen in het leven van ds. Ledeboer. Graag was hij zelf eens naar Benthuisen gekomen om een preek van hem te horen, maar tot nu toe is het steeds niet mogelijk geweest. Hij schrijft ook dat hij helaas geen gelegenheid heeft om in Benthuisen te preken, zoals Ledeboer hem heeft gevraagd. Maar dan... dan schrijft hij dat hij regelmatig hoort dat ds. Ledeboer zich wat vreemd gedraagt. ‘Broeder,’ schrijft hij, ‘ik wil u in liefde waarschuwen. Ik heb me laten vertellen dat u vanaf de kansel een mevrouw in de gemeente hebt aangesproken omdat zij een blauwe zijden jurk aan had. U hebt haar met uw vinger aangewezen en tegen haar gezegd dat “de waarheid van die jurk zou aflopen”. Maar achteraf bleek dat die mevrouw toch met zegen in de kerk had gezeten. U kunt niet zomaar alles vanaf de kansel zeggen, hoor. Als iemand een vermaning nodig heeft, moet u dat doen tijdens een huisbezoek, maar niet openlijk vanaf de kansel! Zo heb ik ook vernomen dat u tijdens de bediening van het Heilig Avondmaal regelmatig mensen laat vertellen wat zij in hun hart ervaren terwijl zij nog aan de tafel des Heeren zitten. Maar broeder, dat is onordelijk! Dat moet u niet meer doen. Onze God is een God van orde.’ Terwijl Petronella de brief dichtvouwt, kijkt ze haar broer onderzoekend aan. ‘Eigenlijk heeft ds. Molenaar wel gelijk, vind je niet?’ vraagt ze voorzichtig. Kortaf antwoordt hij: ‘Ik kan niet anders doen dan ik ben. Als ik geen woorden krijg van de Geest, dan kan ik niet preken. En als ik ze wél krijg, kan ik niet zwijgen.’ Hij schuift z’n stoel achteruit, staat op, en loopt met grote stappen naar de studeerkamer. ♦

Tegenwoordig zien we dat beeld niet veel meer terug. Als je een meerdere ontmoet, dan geef je uiteraard beleefd een hand. Bij een hooggeplaatste maak je een lichte buiging, maar echt knielen aan de voet van een persoon gebeurt tegenwoordig niet meer.

Dit prachtige beeld van knielen aan iemands voeten komen we in de Bijbel op heel wat plaatsen tegen. Juist op die plaatsen waar een mens, een zondaar, de Heere door genade als zijn Meerdere (h)erkent. De Heere (Jezus) bekleedt met macht en heerlijkheid doet een mens buigen in ootmoed. Zo’n mens wordt aan Zijn voeten gebracht.

We zien dat bij Johannes op Patmos. Als hij een ontmoeting heeft met de opgestane Levensvorst wordt hij overweldigd door dit hemelse gezicht. Hij ziet Jezus in Zijn alwetendheid, macht en heerlijkheid. Dit ziende viel Johannes als dood aan Zijn voeten (Openb. 1:17). Uit eerbied en verschrikking, staat er in de kanttekening. Wat een geweldige troost ervaart Johannes dat Hij Zijn rechterhand op hem legt.

Nu we heen leven naar Kerst kun je ook denken aan de wijzen uit het oosten. Ze zijn uit het verre land gekomen om te aanbidden. Aanvankelijk stonden ze op hun zoektocht bij het verkeerde adres. Maar geleid door de ster komen ze bij het Koningskind. Daar vinden ze Hem Die ze zochten. Hun uitzien vindt vervulling. De wijzen vinden dé Wijsheid. ‘En nedervallende hebben zij Hetzelve aanbeden’ (Matth. 2:11). Gekniel aan Zijn voeten. In Bethlehem is er ook nú nog plek. Schuldigen en onwijze mensen vinden daar het Leven. En Bethlehem is niet ver! ♦

Leestip: Mattheüs 2:1-13

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Verheffing van de Jordaan

*Waar komt de uitdrukking
'verheffing van de Jordaan'
vandaan? En waarom gebruikt
men dit beeld voor het einde
van het leven?*

Herkomst

Deze uitdrukking komt heel letterlijk drie keer voor in de Bijbel, in het profetenboek Jeremía (12:5, 49:19 en 50:44). Minder letterlijk komt het ook éérder voor in de Heilige Schrift. We wijzen op Jozua 3 vers 15 en 16: 'En als zij die de ark droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren en de voeten der priesters, dragende de ark, ingedoopt waren in het uiterste des waters (de Jordaan nu was vol al de dagen des oogstes aan al haar oevers), zo stonden de wateren die van boven afkwamen; zij rezen op een hoop, zeer ver van de stad Adam af, die terzijde van Zartan ligt; en die naar de zee des vlakken velds, te weten de Zout-zee aflieden, die vergingen, zij werden afgesneden. Toen trok het volk over, tegenover Jericho'.

Dat is een stukje uit de bekende geschiedenis toen Jozua met de Israëlieten van Sittim vertrok en optrok richting Jericho. Dan staan ze voor de oever van de Jordaan. De bekende rivier die ontspringt in het noorden op de Hermon, door het meer van Galiléa loopt en uitmondt in de Dode Zee. In het voorjaar is er veel smeltwater en treedt deze rivier ver buiten haar oevers. Bij laag water is de Jordaan hier en daar slechts vijf, tien of twintig meter breed, maar bij (heel) hoog water 'verheft' de rivier zich. Dan zijn er wel plaatsen waar de afstand van een kilometer is vastgesteld. In bovengenoemde geschiedenis was er menselijkerwijze gesproken geen voorkomen aan. Maar God maakte een pad en het volk kwam droogvoets in Kanaän.

In Jeremía 12 onderwijst de Heere de klagende profeet. Nee, het is niet zo'n bemoedigend woord als Jeremía te horen krijgt dat het nog veel erger zal worden. Het is onder de laaghangende oordelen nog betrekkelijk rustig. Maar de vraag klinkt: 'Zo gij alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van

de Jordaan?' Kanttekening 17 schrijft daar onder andere bij: 'Daar het water (om zo te spreken) in het land stil en zacht gaat, zijnde als vrede en rust te rekenen tegen het toekomende, hoe zult gij het dan maken als de wateren aan alle kanten overlopen?'

Beide andere (vrijwel identieke) teksten uit Jeremía spreken over de koning van Babel onder het beeld van een leeuw. We laten deze Schriftwoorden verder rusten maar geven de verklarende kanttekening (64a) door: 'Die zijn gewoonlijke legerplaats verlaten en met grimmigheid al brullende inderhaast opklimmen moet naar het gebergte, wanneer de Jordaan aan alle kanten overloopt en de leeuwen vandaar jaagt'.

Toekomst

Het beeld voor het einde van het leven wordt al scherper. Als voor de ware pelgrim naar Sion het aardse Kanaän beeld is voor de hemelse heerlijkheid, is de Jordaan beeld van de doodsjordaan. Het kan zo verschillend zijn hoe de bruidskinderen het maken bij hun levenseinde. Maar ze moeten allemaal die doodsjordaan door. Sommigen mogen naar Gods welbehagen doortrekken 'als het water laag staat', ziende op de overzijde, allermeeest 'leunende' op hun Zaligmaker. Maar er kan ook bange vrees in het hart zijn bij de gedachte dat ze zullen aankomen bij de 'verheffing van de Jordaan'. Als de overzijde onmetelijk ver schijnt en de rivier oneindig diep. Eeuwig wonder als de 'Ark van het verbond', Jezus Christus, dan zal staan in de wateren van de Jordaan. Als Hij voor zal gaan en de Zijnen erdoor laat gaan. Alleen ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs komt de bruidskerk erdoor. Lezer(es), straks staat u ervoor. Maar komt u er ook dóór? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.